

Göteborgs Stad

Kommunstyrelsen

Till
Arbetsmarknadsdepartementet
103 33 Stockholm

Arbetsmarknadsdepartementets remiss: Ett gemensamt ansvar för mottagande av nyanlända (Ds 2015:33).

Göteborgs Stad delar de utgångspunkter som redovisas i departementsskrivelsen för mottagande av nyanlända flyktingar och andra skyddsbehövande i landet och som innebär att alla kommuner bör vara med och ta ett ansvar. Staden delar även bedömningen att mottagandet bör vara mer proportionerligt mellan landets kommuner och att ytterligare åtgärder krävs för att åstadkomma det. Mottagandet av nyanlända har sedan 1985 utgått ifrån frivilliga överenskommelser mellan kommunerna och staten, vilket inte gett förutsättningar varken för kommunerna eller för staten att säkerställa mottagandet av nyanlända. Som redovisas i skrivelsen har de nationella stimulansåtgärder som vidtagits för att öka kommunernas beredskap och mottagningskapacitet hittills haft marginell effekt.

Mot bakgrund av vad som anges ovan är kommunstyrelsens slutsats att en lagstiftning är nödvändig för att förtydliga allas ansvar i mottagande av nyanlända. Kommunstyrelsen ställer sig bakom regeringens förslag att en ny lag införs för kommunernas mottagande som innebär en skyldighet för landets kommuner att ta emot nyanlända flyktingar och andra skyddsbehövande oavsett om man har en överenskommelse eller ej.

Samtidigt anser kommunstyrelsen att enbart lagstiftning är inte tillräckligt för att åstadkomma mer proportionerligt mottagande mellan landets kommuner. Ska målet kunna nås behöver också frågan om förutsättningar för egenbosättning mer aktivt omhändertas av staten. Enligt stadens mening påverkar nyanländas egenbosättning i hög grad hur flyttmönstret och mottagandet i olika regioner utvecklas.

För Göteborgs Stads vidkommande dominerar mottagandet av nyanlända som väljer egenbosättning. Det har varit utvecklingen sedan möjligheten för asylsökande att ordna sitt boende på egen hand (EBO) infördes i mitten på 1990-talet. Det har också medfört att kommunen haft begränsade möjligheter att påverka bosättningen av nyanlända inom staden. Göteborgs Stad instämmer generellt i att det finns positiva incitament i det s k EBO-systemet som gagnar den nyanländes etablering när möjlighet till ordnat boende finns. Men en särskild problematik som måste uppmärksammas i detta sammanhang är dock att dagens flyttmönster förstärker koncentrationen av osäkra boendeförhållanden och trångboddhet särskilt till vissa områden och stadsdelar i staden.

De rådande omständigheterna försvårar för såväl nyanlända barn som vuxnas etablering. Allt för många barn som finns i EBO-situationen lever under synnerligen svåra och osäkra förhållanden och någon form av förstärkning kring dessa barn måste ske.

Med hänvisning till vad som anges ovan anser kommunstyrelsen att ytterligare åtgärder behöver tas fram beträffande möjligheten till egenbosättning som innebär såväl stimulansåtgärder som krav för att så långt möjligt undvika att asylsökande och nyanlända som fått uppehållstillstånd väljer ett oplanerat och osäkert boende. Särskilt med hänsyn till barnens utsatta situation. Regeringen bör även överväga åtgärder som medför att nyanlända som anvisats plats i en kommun fullföljer sin etableringsperiod i den anvisade kommunen, istället för att oplanerat bosätta sig i annan kommun, såvida det inte finns särskilda omständigheter som gör att personen behöver bosätta sig i annan kommun.

För att underlätta kommunernas planering är det viktigt i framtagande av läns- och kommunal att även prognoser över egenbosatta och anknytningar tas fram läns- och kommunvis. Framtagande av läns- och kommunal utifrån olika bedömningskriterier bör även ske i samråd med Sveriges Kommuner och Landsting utifrån ett helhetsperspektiv på kommunernas förutsättningar i mottagande av nyanlända.

Vid årsskiftet 2014 infördes en ny modell för anvisning av ensamkommande barn som innebär att anvisningar sker efter en prioriteringsordning i fyra steg. I första hand anvisas ensamkommande barn till kommuner med överenskommelser om särskilt ordnat boende för målgruppen. Vid behov har Migrationsverket också möjlighet att anvisa till alla kommuner oavsett överenskommelse eller ej. I stort har den nya modellen underlättat mottagande av ensamkommande barn. Förutsättningarna för anvisningar har varit klara. Erfarenheten under året har dock också visat behov av att inom systemet kunna göra omfördelning mellan län och kommuner vid extraordinära händelser. Under perioden januari till mitten av augusti i år har ca 550 barn anvisats till Göteborg varav drygt 300 barn under juni till mitten av augusti. Flertalet av de anvisade barnen har haft anknytning till någon person boende i Göteborg. Ensamkommande barn med anknytning till kommuner ingår inte i det planeringstal som Migrationsverket/Länsstyrelsen lämnat till kommunen beträffande behovet av asylplatser i Göteborg.

Göteborgs Stad betonar vikten av, vilket för övrigt anges i skrivelsen, att det inom det nya systemet för mottagande av nyanlända finns handlingsutrymme för att omfördelning kan ske mellan län och kommuner vid särskilda händelser. Även former för nära dialog mellan staten och kommunerna behöver förbättras och utvecklas.

Bristen på bostäder är för närvarande ett reellt problem för flertalet kommuner i landet. Det behövs fler bostäder för många grupper i samhället, även för nyanlända. Göteborgs Stad har för sin del i november 2014 antagit en strategi för bostadsförsörjning till nyanlända som komplement till stadens generella riktlinjer för bostadsförsörjning. För närvarande pågår aktivt arbete i framtagande av olika slag av såväl tillfälliga som mer varaktiga bostadslösningar i väntan på att det generella bostadsbyggandet ger effekt. Stadens allmännytta är en central aktör i insatserna. Särskilt barnperspektivet beaktas i det pågående arbetet.

Kommunstyrelsen vill även understryka behovet av förstärkt statligt stöd i framtagande av boendelösningar för nyanlända. Göteborgs Stad bedömer att det nationella stödet om 20 mnkr som under 2015 finns för att underlätta kommunernas bostadsförsörjning till nyanlända kraftigt behöver förstärkas.

Göteborgs Stad välkomnar att det pågår en översyn av det statliga ersättningssystemet för kommunernas mottagande av nyanlända. Göteborgs Stad instämmer i att systemet är komplext med många olika slag av ersättningsformer och svårt för kommunerna att följa och överblicka. En förutsättning för kommunernas planering och beredskap för mottagande av nyanlända är att statens stöd till kommunerna är rättvist och förutsägbart.

Vid behandlingen i kommunstyrelsen förekom skiljaktiga meningar:

Ordföranden Anneli Hulthén (S) yrkade att kommunstyrelsens yttrande skulle ha den lydelse som anges ovan. Kristina Tharing (M) yrkade bifall till yrkande från M i enlighet med vad som framgår av bilaga A. Lars Hansson (SD) yrkade bifall till yrkande från SD i enlighet med vad som framgår av bilaga B.

Vid omröstning i huvudvoteringen röstade Ulf Kamne (MP), Daniel Bernmar (V), Helene Odenjung (FP), David Lega (KD), Dario Espiga (S), Marina Johansson (S), tjänstgörande ersättaren Mariya Voyvodova (S) samt ordföranden Anneli Hulthén (S) för bifall till Anneli Hulthéns yrkande.

Kristina Tharing (M), Maria Rydén (M), Martin Wannholt samt tjänstgörande ersättaren Hampus Magnusson (M) röstade för bifall till Kristina Tharings yrkande

Lars Hansson (SD) avstod från att rösta.

Kommunstyrelsen beslutade med åtta röster mot fyra röster att bifalla Anneli Hulthéns yrkande.

Lars Hansson (SD) reserverade sig mot beslutet.

Lars Hansson (SD) antecknade som yttrande en skrivelse från SD den 4 september 2015, enligt bilaga C.

Helen Odenjung (FP) antecknade som yttrande en skrivelse från FP den 18 september 2015, enligt bilaga D.

David Lega (KD) antecknade som yttrande en skrivelse från KD den 23 september 2015, enligt bilaga E.

Göteborg den 23 september 2015

GÖTEBORGS KOMMUNSTYRELSE

Anneli Hulthén

Jonas Andrén

18 september 2015

Yrkande (M)

Ang. Remiss från Arbetsmarknadsdepartementet – Ett gemensamt ansvar för mottagande av nyanlända (Ds 2015:33)

Sverige möter idag en tillströmning av nyanlända flyktingar som är av historiskt höga nivåer. Vi vill att Sverige ska vara ett öppet land för människor som vill komma hit och arbeta och försörja sig eller som söker skydd undan faror. Vi anser att mottagandet, likt det är idag, ska vara reglerat, att det ska finnas en god etableringsprocess som syftar att få människor i arbete och att asylmottagningsprocessen ska ske på ett rättsäkert sätt där den som anses ha skyddsskäl också ska få stanna.

Det är ett stort problem att mottagandet idag inte är proportionerligt fördelat mellan Sveriges kommuner, utifrån etableringsmöjligheter på arbetsmarknaden och tillgång till lediga bostäder. Ett fåtal kommuner tar idag ett stort ansvar för att ta emot nyanlända, men det behövs fler kommuner som tillsammans tar ett större ansvar.

Vi anser dock inte att regeringens förslag om att kommuner ska kunna bli anvisade nyanlända är förenligt med principen om det kommunala självstyret. Anvisningar bör istället ske efter frivilliga avtal mellan kommuner och stat där kommunerna ges förutsättningar att ge ett bra mottagande. Vi vill därför att man istället bör titta på reformer för att ge fler kommuner möjligheten att ta emot nyanlända, såsom att förlänga den statliga etableringsersättningen från två till tre år och att det statliga stödet till SFI-utbildning ökar.

Vi vill därför att textstycket:

"Mottagandet av nyanlända har sedan 1985 utgått ifrån frivilliga överenskommelser mellan kommunerna och staten, vilket inte gett förutsättningar varken för kommunerna eller för staten att säkerställa mottagandet av nyanlända. Som redovisas i skrivelsen har de nationella stimulansåtgärder som vidtagits för att öka kommunernas beredskap och mottagningskapacitet hittills haft marginell effekt.

Mot bakgrund av vad som anges ovan är kommunstyrelsens slutsats att en lagstiftning är nödvändig för att förtydliga allas ansvar i mottagande av nyanlända.

Kommunstyrelsen ställer sig bakom regeringens förslag att en ny lag införs för kommunernas mottagande som innebär en skyldighet för landets kommuner att ta emot nyanlända flyktingar och andra skyddsbehövande oavsett om man har en överenskommelse eller ej.

Samtidigt anser kommunstyrelsen att enbart lagstiftning är inte tillräckligt för att åstadkomma mer proportionerligt mottagande mellan landets kommuner. Ska målet kunna nås behöver också frågan om förutsättningar för egen bosättning mer aktivt omhändertas av staten. Enligt stadens mening påverkar nyanländas egenbosättning i hög grad hur flyttmönstret och mottagandet i olika regioner utvecklas."

ersätts med:

"Mottagandet av nyanlända har sedan 1985 utgått ifrån frivilliga överenskommelser mellan kommunerna och staten. Som redovisas i skrivelsen har de nationella stimulansåtgärder som vidtagits för att öka kommunernas beredskap och mottagningskapacitet hittills haft marginell effekt.

Mot bakgrund av vad som anges ovan är kommunstyrelsens slutsats dock inte att en lagstiftning är nödvändig för att förtydliga allas ansvar i mottagande av nyanlända. Kommunstyrelsen ställer sig inte bakom regeringens förslag att en ny lag införs för kommunernas mottagande som innebär en skyldighet för landets kommuner att ta emot nyanlända flyktingar och andra skyddsbehövande oavsett om man har en överenskommelse eller ej.

Lagstiftning är inte förenligt med det kommunala självstyret för att åstadkomma mer proportionerligt mottagande mellan landets kommuner. Istället bör etableringsprocessen ses över, exempelvis genom att etableringsersättningen förlängs från två till tre år och det statliga stödet till SFI-utbildning ökar. Ska målet kunna nås behöver också frågan om förutsättningar för egen bosättning mer aktivt omhändertas av staten. Enligt stadens mening påverkar nyanländas egenbosättning i hög grad hur flyttmönstret och mottagandet i olika regioner utvecklas.”

Kommunstyrelsen föreslår besluta:

- Att ändra texten i yttrandet i enlighet med ovanstående
- Att i övrigt bifalla Stadsledningskontorets förslag till yttrande

23 september 2015

Yrkande (SD)

Remiss från Arbetsdepartementet av promemoria med förslag om ett gemensamt ansvar för nyanlända.

Göteborg går på knäna rent ekonomisk. Det fattas idag ca 28 000 bostäder i Göteborgsregionen enbart för unga vuxna. Skolresultaten sjunker. Vi ligger idag under Malmö i meritvärde för nionde klasser. Vi har skolor där enbart 18 % går ut med godkända betyg, och skolor där få – om ens någon nionde klassare har svenska som modersmål. Anneli Hultén har själv sagt att staden är nära "bankrutt".

Sverigedemokraterna har lagt en motion om att säga upp alla avtal med migrationsverket för att kunna få en återhämtningsperiod, såväl ekonomiskt som för att kunna arbeta mot den segregation vi ser i staden.

Vad Sverige behöver nu är en invandringspaus. Vad gäller Göteborg så saknas det helt resurser för att ge nyanlända den hjälp de behöver. Sverigedemokraterna uppmanar därför regeringen att ta en ordentlig funderare. I dag upplever vi de största flyktingströmmar i modern historia. Ca 60 miljoner människor i världen lever på flykt och är i behov av akut hjälp. De varken kan eller vill ta sig till Sverige.

Det är i närområdet som behoven är som störst och det är där vi ska sätta in våra resurser för att hjälpa så många som möjligt.

Med hänvisning till ovanstående föreslår Sverigedemokraterna:

- Att kommunstyrelsen inte ställer sig bakom regeringens förslag att införa en lagstadgad skyldighet för kommuner att ha beredskap för mottagande av nyanlända.

4 september 2015

Yttrande (SD)

Yttrande angående Remiss från arbetsmarknadsdepartementet av promemoria med förslag om att ett gemensamt ansvar för mottagande av nyanlända.

Sverigedemokraterna vill återigen uppmärksamma alla att i rubriken nämnda dokument konstateras det att invandringspolitiken och följderna av den *är en direkt orsak till högre kostnader för staden*. Kostnader som Göteborgs skattebetalare får stå för.

Det är något man får prata om, nu tycker vi det är dags att agera.

18 september 2015

Yttrande (FP)

Remiss från Arbetsmarknadsdepartementet - Ett gemensamt ansvar för mottagande av nyanlända

Kommunstyrelsens har erhållit en remiss från Arbetsmarknadsdepartementet om införandet av en lagstadgad skyldighet för kommuner att ha beredskap för mottagande av nyanlända. Vi ställer oss bakom Stadsledningskontorets bedömning om regeringens förslag och kommenterar nedan några av de utmaningar vi står inför.

Vi lever i en tid när flyktingströmmarna i världen saknar motstycke. Nästan 60 miljoner människor är på flykt undan krig, konflikter och förföljelse. Det är historiskt den högsta siffran någonsin och antalet ökar dramatiskt enligt FN:s flyktingorgan, UNHCR.¹

Majoriteten av alla flyktingar i världen, 86 procent, befann sig under 2014 i utvecklingsländer. Antalet som söker asyl i EU ökar men är fortfarande litet i förhållande till det stora antalet flyktingar som finns i konflikternas närområden. Under 2014 ansökte 600 000 personer om asyl i EU. Tyskland och Sverige tog emot flest asylansökningar i Europa.

Det räcker inte att Sverige och ett fåtal andra länder inom EU tar sitt ansvar. Världen har aldrig haft så många människor på flykt och då krävs mer solidaritet och gemensamma åtgärder. Vi behöver ett stärkt gemensamt europeiskt asylsystem som innebär att vi tillsammans kan höja nivån på asylmottagandet i alla medlemsländer och därmed erbjuda ett värdigt skydd till fler människor i behov av det.

För närvarande pågår ett arbete för att stärka EU:s gemensamma asylpolitik. Kommissionen har föreslagit en jämnare fördelning av ett ökat antal kvotflyktingar samt en tillfällig fördelningsmekanism för personer i behov av internationellt skydd. På samma sätt som vi från svensk sida nu kräver att alla EU-länder ska vara med och ta ansvar, är det rimligt att samma princip även gäller i Sverige.

Sverige ska driva på för en varaktig lösning för att dela ansvaret avseende flyktingmottagandet. Systemet bör utgå från en fördelningsnyckel som grundas på befolkningens mängd och andra relevanta faktorer. Systemet bör vara flexibelt och ta hänsyn till individuella omständigheter. Barnfamiljer ska inte splittras. EASO, Europeiska stödkontoret för asylfrågor måste få en central roll i detta arbete.

Vi kan inte se på när kvinnor, män och barn riskerar sina liv i överfulla båtar på Medelhavet. Sverige ska ge skydd åt människor som flyr från krig, förföljelse och förtryck. Solidaritet har länge varit ett ledord för den svenska asylpolitiken och vi har en stolt historia av att hjälpa människor som söker skydd. Asylrätten är en grundläggande mänsklig rättighet och den rätten ska värnas. Alla kommuner ska ta ett solidariskt ansvar för flyktingmottagandet.

23 september 2015

Yttrande (KD)

Remiss från Arbetsmarknadsdepartementet – Ett gemensamt ansvar för mottagandet av nyanlända (DS 2015:33)

Kommunstyrelsens har erhållit en remiss från Arbetsmarknadsdepartementet om införandet av en lagstadgad skyldighet för kommuner att ha beredskap för mottagande av nyanlända. Världen upplever en av de värsta flyktingkatastroferna i världshistorien. Problemen är globala och kräver ett globalt ansvarstagande.

Kristdemokraterna anser att Sverige ska ha en human asyl- och flyktingpolitik. Ytterst är det staten som tar emot flyktingar. Men flyktingarna placeras i kommuner. Det kräver i sin tur att landets kommuner gör sig beredda och att de faktiskt är med och bidrar.

Sedan 1994 har asylsökande samma rätt till dagernsättning oavsett om de väljer att bo i Migrationsverkets boende eller ordnar eget boende (ebo). Trots namnet har ebo blivit inneboende, inte eget boende. Konsekvensen är trångboddhet, frekventa flyttar och socialt utanförskap. Oseriösa aktörer utnyttjar situationen och handel med adresser förekommer. Ebo leder även till att nyanlända koncentreras till vissa områden. Vi behöver en jämnare fördelning mellan landets kommuner av såväl nyanlända som asylsökande. Både för invandrarnas skull, och för att underlätta arbetet med att ta emot och slussa in dem i samhället. För att fler ska välja anläggningsboende, och för att därmed bryta den destruktiva trångboddheten, vill vi att dagernsättningen för den som väljer ebo tas bort.

En del kommuner, sett i relation till andra kommuner, har tagit ett stort ansvar och har en stor population med personer som sökt sig till Sverige, bort från krig och förföljelse. Det är nödvändigt att fler kommuner är med och tar ansvar. Vi vill dock understryka att ansvaret delas mellan staten, landstingen och kommunerna, där staten har det ekonomiska huvudansvaret.

Vi föreslår därför följande inriktning hur staten bör se på kommunernas ansvar:

Utgångspunkten ska vara att alla kommuner kan och vill ta ansvar för flyktingmottagandets bostadsförsörjning. Mottagande och skapandet av bostäder ska i grund och botten också vara frivilligt för Sveriges kommuner. Statens ekonomiska styrmedel och andra incitament måste skapas och användas så att alla kommuner anstränger sig för att ta ansvar. Alla ersättningar till enskilda och kommuner ska kunna användas.

Staten, bör dock arbeta fram någon form av nyckeltal för det kommunala bostadsförsörjningsansvaret. Ett särskilt inomkommunalt ersättningssystem skapas för flyktingmottagandet. De kommuner som inte tar sitt ansvar, enligt nyckeltalsprincipen, ska tilldelas stora inomkommunala ersättningar till de kommuner som tar ansvar. I sista hand måste staten ta till tvångsåtgärder och beordra kommuner till bostadsförsörjning.